

การดำเนินการตามกรอบนโยบาย European Green Deal ของสหภาพยุโรป ปี 2563-2564

โดย สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงบรัสเซลส์

คณะกรรมการยุโรป (ค.ม.ร.) ชุดใหม่ในวาระการดำรงตำแหน่งระหว่าง ปี 2562-2567 ภายใต้การนำของประธานฯ นาง Ursula von der Leyen ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจสหภาพฯ ให้มุ่งไปสู่การเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี 2593 โดยได้ออก European Green Deal ขึ้นมาเป็นกรอบในการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ของประชาชน การสร้างยุโรปที่เป็นกลางต่อสภาพอากาศ และการคุ้มครองถิ่นอาศัยตามธรรมชาติ โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ซึ่งนโยบาย EU Green Deal เป็นนโยบายแรกที่ส่งผลกระทบให้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของประชากรสหภาพฯ ในทุกด้านพร้อมๆกัน ซึ่งส่งผลต่อการผลักดันของผู้ประกอบการสหภาพฯ ในการมีความเท่าเทียมกันในการแข่งขัน (level of playing field) กับสินค้าและบริการของประเทศที่สามด้วย ฝ่ายไทยจึงอาจต้องพิจารณาและติดตามพัฒนาการของสหภาพฯ เพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและรูปแบบของการค้าในตลาดสหภาพฯ รวมถึงพัฒนาการที่เกี่ยวข้องที่จะส่งผลกระทบต่อแนวทางการเจรจาการค้าของสหภาพฯ

การดำเนินการตามกรอบนโยบาย European Green Deal ปี 2563-2564

ค.ม.ร.ได้ออกข้อเสนอยุทธศาสตร์ต่างๆเพื่อการพิจารณาของสถาบันสหภาพฯ ตลอดปี 2563 ซึ่งบางส่วนเป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ และบางส่วนมีความล่าช้าแต่ยังสามารถดำเนินการได้ภายในปี โดยได้ออกยุทธศาสตร์และแผนงานสำคัญจำแนกตามเป้าหมายภายใต้กรอบ European Green Deal ดังนี้

1. **ความทะเยอทะยานด้านสภาพอากาศ** ได้ออก กฎหมายสภาพภูมิอากาศของสหภาพยุโรป (EU Climate Law) เมื่อวันที่ 4 มี.ค. 63 กำหนดให้เป้าหมายด้านความเป็นกลางของสภาพอากาศภายในปี 2593 และเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิอย่างน้อย 55% ภายในปี 2573 (เมื่อเทียบกับปี 2533) มีผลผูกพันตามกฎหมายสำหรับสหภาพฯ และประเทศสมาชิก (ล่าสุดอยู่ในขั้นตอนการออกกฎหมาย) และ **แผนเป้าหมายสภาพภูมิอากาศของสหภาพยุโรปสำหรับปี 2573** (EU Climate Target Plan for 2030) เมื่อวันที่ 17 ก.ย.63 เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ต่ำกว่าระดับเมื่อปี 2533 (ค.ศ.1990) อย่างน้อย 55% ภายในปี 2573 รวมถึงการแก้ไขระเบียบพลังงานหมุนเวียน (the Renewable Energy Directive: REDII) ในการกำหนดเกณฑ์ความยั่งยืนสำหรับการสะสมคาร์บอนของป่าไม้ และนำเสนอ *EU Carbon Farming Initiative* และเมื่อวันที่ 13 พ.ย.63 ค.ม.ร. ได้มีการรับฟังความเห็นสาธารณะของระเบียบ 3 ฉบับ ได้แก่ 1) *Land Use Change and Forestry Regulation* (LULUCF Regulation) 2) *Effort Sharing Regulation* (ESR Regulation) และ 3) *EU Emission Trading System Directive* (ETS Directive)

2. **จัดหาพลังงานสะอาดราคาประหยัดและปลอดภัย** ได้ออกยุทธศาสตร์ *Renovation Wave Strategy* เมื่อวันที่ 14 ต.ค.63 เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของอาคาร ตั้งเป้าเพิ่มอัตราการปรับปรุงอาคารอย่างน้อย 2 เท่าภายใน 10 ปี เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพด้านพลังงานและทรัพยากรที่สูงขึ้น ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยและลดการปล่อยก๊าซฯ จากอาคาร และยังสร้างงานในภาคการก่อสร้างได้มากถึง 160,000 ตำแหน่ง

3. **การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเพื่อเศรษฐกิจที่สะอาดและหมุนเวียน** ได้ออก ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมของยุโรป (Industrial Strategy) เมื่อวันที่ 10 มี.ค. 63 เพื่อขับเคลื่อนและสร้างความเท่าเทียมกันในการแข่งขัน ปรับเปลี่ยนภาคอุตสาหกรรมไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลและเพื่อสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีสะอาด การใช้เทคโนโลยีใหม่ การลงทุนและนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยจะยกระดับการผลิตไปสู่การผลิตแบบหมุนเวียน (circular economy) โดยออกชุดมาตรการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมพลังงานรูปแบบใหม่และพลังงานคาร์บอนต่ำ (ยุทธศาสตร์ Clean Steel/ ยุทธศาสตร์เคมีภัณฑ์เพื่อความยั่งยืน/ Smart Mobility/กลไกการเก็บภาษีคาร์บอนฯ CBAM) รวมถึงการพัฒนาตลาดและธุรกิจในด้านต่างๆ (อาทิ การปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ/แผนปฏิบัติการ Single market enforcement /SMEs Strategy/ Intellectual Property Action Plan) และ **แผนปฏิบัติการเศรษฐกิจหมุนเวียน** (Circular Economy Action Plan) เมื่อวันที่ 11 มี.ค.63 เพื่อให้สหภาพฯเป็นภูมิภาคที่สะอาดและแข่งขันได้มากขึ้น ครอบคลุมการดำเนินการเพื่อเร่งการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเติบโตแบบทรัพยากรเพิ่มพูน (Regenerative growth) ทั้งด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิตและการเพิ่มขีดความสามารถของผู้บริโภค สำหรับผลิตภัณฑ์ อาทิ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม แบตเตอรี่ บรรจุภัณฑ์พลาสติก สิ่งทอ การก่อสร้าง และอาหาร รวมถึงการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับขยะ เพื่อดำเนินการทั้งในระดับสหภาพฯ และสากล และ

ภายใต้ Circular Economy Action Plan เมื่อวันที่ 10 พ.ย 63 คมธ. ได้ออกข้อเสนอเพื่อปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับแบตเตอรี่ เพื่อให้แบตเตอรี่ที่วางจำหน่ายในตลาดสหภาพฯ มีความยั่งยืนและปลอดภัยตลอดวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ ทั้งการนำกลับมาใช้ใหม่และรีไซเคิล การปรับปรุงระเบียบการขนส่งขยะพลาสติก (shipments of waste) ซึ่งห้ามส่งออกขยะพลาสติกไปประเทศ OECD และมีเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำเข้าขยะพลาสติกเข้ามายังสหภาพฯ

ในปี 2564 คมธ. จะเร่งดำเนินการต่อเนื่องจากปี 2563 ให้แล้วเสร็จภายในไตรมาส 2/64 ได้แก่ การออกกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับระบบ ETS/CBAM/Effort Sharing การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบพลังงานทดแทน และระเบียบประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (ปรับให้สอดคล้องกับเป้าหมายสภาพอากาศ ปี 2030) การใช้ที่ดิน ภาษีพลังงาน การใช้พลังงานทางเลือก การกำหนดมาตรฐานการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สำหรับยานพาหนะ ในด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน จะเสนอแนวนโยบายผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน ข้อเสนอ Circular electronics เพื่อส่งเสริมอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ยาวนานขึ้น ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงระเบียบการออกแบบผลิตภัณฑ์ EcoDesign ระเบียบเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์และของเสียจากบรรจุภัณฑ์ (ภายในไตรมาส 4/64) การปรับปรุงเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและประสิทธิภาพของวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น

4. การเปลี่ยนไปสู่การเคลื่อนย้ายที่ยั่งยืนและชาญฉลาด (Sustainable and smart mobility) คมธ.ได้นำเสนอ ยุทธศาสตร์การเคลื่อนย้ายที่ยั่งยืนและชาญฉลาด เมื่อ 9 ธ.ค.63 ซึ่งประกอบด้วยแผนปฏิบัติการ 82 โครงการ เพื่อวางรากฐานสำหรับระบบขนส่งของสหภาพฯ ให้สามารถบรรลุการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมและดิจิทัลและมีความยืดหยุ่นมากขึ้นต่อวิกฤตในอนาคต รวมถึงเป้าหมายการปล่อยก๊าซที่ลดลง 90% ภายในปี 2593 โดยลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล ปรับไปใช้ยานพาหนะที่ปล่อยมลพิษต่ำ (เป้าหมายปี 2573 มีรถยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์อย่างน้อย 30 ล้านคัน) เพิ่มการใช้เชื้อเพลิงทดแทนและคาร์บอนต่ำ ปรับเปลี่ยนการขนส่งสินค้าทางบกไปยังทางรถไฟและทางน้ำ (เป้าหมายต้องมี เรือเดินทะเลและเครื่องบินขนาดใหญ่ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์) นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการขนส่งที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้และยืดหยุ่น ด้วยการปรับปรุงการออกตัวในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการขนส่งปรับปรุงสภาพการทำงานสำหรับคนงานในภาคขนส่ง เป็นต้น

5. ออกแบบระบบอาหารที่เป็นธรรมดีต่อสุขภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ออกยุทธศาสตร์การปรับปรุงห่วงโซ่อาหาร (Farm to Fork Strategy: F2F) เมื่อวันที่ 20 พ.ค.63 ประกอบด้วย 27 แผนงาน เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการตลอดห่วงโซ่อาหารของสหภาพฯ (วิธีการผลิต การแปรรูป การขนส่งและการจัดจำหน่าย) ยุทธศาสตร์ F2F เป็นสัญญาณสำคัญและการแสดงความมุ่งมั่นที่ชัดเจนในภาคเกษตรอาหารที่ยั่งยืนและมีศักยภาพในเชิงเศรษฐกิจ เป็นครั้งแรกของสหภาพฯ ในการปรับเปลี่ยนตลอดห่วงโซ่ ทั้งในด้านโภชนาการ ลดการใช้สารเคมีในการผลิต สวัสดิภาพสัตว์ การตลาด/การติดตามสินค้า โดยได้ออกข้อเสนอ อาทิ การกำหนดวันหมดอายุของผลิตภัณฑ์เพื่อลดของเสียจากอาหาร การปรับปรุงระเบียบเพื่อลดการใช้ยากำจัดศัตรูพืช (Sustainable Use of Pesticides Directive) เป็นต้น นอกจากนี้ ในปี 2564 คมธ.จะปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับสินค้า GIs เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร เพิ่มการจดทะเบียนในบางประเทศสมาชิก ปรับปรุงระบบการขึ้นทะเบียน GIs ลดระยะเวลาการจดทะเบียน และการยื่นเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับประเทศสมาชิกและประเทศที่สาม (ภายในไตรมาส 4/64) การปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับสารเสริมในอาหารสัตว์ (Feed Additives) โดยกำหนดเกณฑ์การอนุญาตใช้ feed additive ที่เป็นผลดีต่อสัตว์และสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงกระบวนการขออนุญาต เป็นต้น รวมถึงการออกฉลากต่างๆ อาทิ ฉลากสวัสดิภาพสัตว์ ฉลากระบุแหล่งกำเนิดผลิตภัณฑ์ (อาจเริ่มที่ นมและเนื้อสำหรับเป็นวัตถุดิบอาหาร)

6. การรักษาและฟื้นฟูระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ ได้ออกยุทธศาสตร์ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Strategy) เมื่อวันที่ ๒๐ พ.ค.๖๓ เพื่อปรับปรุงความหลากหลายทางชีวภาพในสหภาพฯ ประกอบด้วย ๓๙ แผนงาน โดยในปี 2563 ได้ออกแผนฯ อาทิ แผนปฏิบัติการเกษตรอินทรีย์ Organic farming for 202๑-๒๐๒๖ (กำหนดเป้าหมายพื้นที่เกษตรกรรมสำหรับเกษตรอินทรีย์ในสหภาพฯ ๒๕% ภายในปี 25๗๓) การศึกษาการใช้มวลชีวภาพของป่าในการผลิตพลังงานอย่างยั่งยืน (เมื่อพ.ย.๖๓) มาตรการลดการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำลายป่าในตลาดสหภาพฯ และ ยุทธศาสตร์ป่าไม้ฉบับใหม่ (New EU Forest Strategy) เพื่อสร้างกลยุทธ์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้ครอบคลุมวงจรป่าไม้ทั้งหมดและส่งเสริมการให้บริการป่าไม้ เพื่อให้แน่ใจว่ายุโรปจะมีป่าที่สมบูรณ์และฟื้นฟูได้ โดยจะมุ่งเน้นไปที่การปกป้องผืนป่าของสหภาพฯ การฟื้นฟูและการจัดการที่ยั่งยืน โดยในปี 2564 จะดำเนินการต่อเนื่องจากที่ได้ทำการศึกษา และจะออกแผนปฏิบัติการอย่างเป็นทางการสำหรับการพัฒนาการผลิตแบบอินทรีย์ (Organic) (ภายในไตรมาส 1/64) การออกกฎหมายเพื่อลดการตัดไม้ทำลายป่าโดยเชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ที่สามารถวางจำหน่ายได้ในตลาดสหภาพฯ แผนการลดมลพิษสำหรับน้ำ อากาศ และดิน (ภายในไตรมาส 2/64) และกรอบกฎหมาย

เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศภายในสิ้นปี 2564 และล่าสุด คมธ.ได้เปิดรับฟังความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอเป้าหมายการฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม (ถึงวันที่ 5 เม.ย.64)

7. ความทะเยอทะยานสู่การปล่อยมลพิษเป็นศูนย์เพื่อสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ได้ออก ยุทธศาสตร์เคมีเพื่อความยั่งยืน (chemicals strategy for sustainability) คมธ. ได้เผยแพร่ยุทธศาสตร์ฯ เมื่อวันที่ 14 ต.ค.63 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความทะเยอทะยานด้านการลดมลพิษของสหภาพฯ เพื่อปกป้องประชาชนและสิ่งแวดล้อม รวมถึงส่งเสริมนวัตกรรมสำหรับสารเคมีที่ปลอดภัยและยั่งยืน ด้วยแผนงานในการห้ามใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค ปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลกระทบจากสารเคมี (ผลกระทบจากการได้รับสารเคมีหลายชนิด (cocktail effect) การยกเลิกการใช้สาร PFAS (ใช้อย่างแพร่หลายในบรรจุภัณฑ์อาหาร) การส่งเสริมการลงทุนและขีดความสามารถด้านนวัตกรรมสำหรับการผลิตและการใช้สารเคมีที่ปลอดภัยและยั่งยืน ส่งเสริมความยืดหยุ่นในการจัดหาและความยั่งยืนของสารเคมีที่สำคัญของสหภาพฯ ซึ่งรวมถึงการยกเลิกใช้ผลิตภัณฑ์อุปโภคบริโภค อาทิ ของเล่น ผลิตภัณฑ์ดูแลเด็ก เครื่องสำอาง ผงซักฟอก วัสดุสัมผัสอาหาร เป็นต้น และ ยุทธศาสตร์มีเทนของสหภาพยุโรป (EU Methane Strategy) เมื่อวันที่ 14 ต.ค.63 คมธ. ได้นำเสนอยุทธศาสตร์มีเทนฯ เพื่อมุ่งลดการปล่อยก๊าซมีเทน ในภาคพลังงาน เกษตรและการกำจัดของเสียลง 35-37% ภายในปี 2573 รวมถึงการผลิตก๊าซชีวภาพจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้ การแก้ไขระเบียบสำหรับสารเติมแต่งอาหารสัตว์เพื่อลดผลกระทบจากการทำฟาร์มปศุสัตว์ต่อสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบ

คมธ.มีเป้าหมายให้ EU Green Deal ส่งผลเชิงบวกทั้งต่อสภาพอากาศ สิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ของพลเมืองยุโรปในทุกมิติ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และยังคงครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนนอกสหภาพฯ เพื่อแสดงบทบาทของสหภาพฯ ในฐานะผู้นำด้านสภาพอากาศของโลกอีกด้วย

เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตประชากรยุโรป: แผนงานต่างๆภายใต้ EU Green Deal เพื่อสนับสนุนให้สหภาพฯ บรรลุเป้าหมายด้านสภาพอากาศและการลดการปล่อยก๊าซฯ ล้วนเกี่ยวข้องกับภาคเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมหลักของยุโรป ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ การเปลี่ยนไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน การปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ทรัพยากร อาทิ ลดการพึ่งพาประเทศที่สาม ใช้ทรัพยากรในยุโรปที่มีจำกัดให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งต้องใช้ทักษะ เทคโนโลยี นวัตกรรม ซึ่งจะสนับสนุนให้ยุโรปเกิดการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและสิ่งแวดล้อมควบคู่กัน ซึ่งการดำเนินการต่างๆ จะก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ ตลาดและรูปแบบของธุรกิจใหม่ๆ ก่อให้เกิดการสร้างงานจากตำแหน่งงานใหม่ที่ต้องการทักษะใหม่ ตลอดจนการเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ การปรับเปลี่ยนเพื่อความยั่งยืนและสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ อาทิ การลดใช้สารเคมี การส่งเสริมการผลิตแบบอินทรีย์ การให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์เพื่อการตัดสินใจบริโภค ล้วนส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดีขึ้นด้วย

ภาคเกษตรและอาหาร : ยุทธศาสตร์ F2F และ Biodiversity ซึ่งกำหนดข้อจำกัดด้านการทำการเกษตรของสหภาพฯ (ด้วยการลดเป้าหมายในการใช้ที่ดิน ปุ๋ย ยาต้านจุลชีพและยาฆ่าแมลง เพิ่มการทำเกษตรอินทรีย์ปรับปรุงสวัสดิภาพสัตว์) ได้ก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง เนื่องจากเป็นครั้งแรกที่สหภาพฯ ออกยุทธศาสตร์เกี่ยวกับระบบอาหารแบบองค์รวม ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน โครงสร้างและผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมอาหารและการเกษตรของสหภาพฯ เพื่อนำไปสู่ระบบอาหารที่ยั่งยืน เป็นธรรมและยืดหยุ่นมากขึ้น ทั้งนี้ รัฐสภายุโรปยังคงมีความเห็นว่ายุทธศาสตร์ F2F ควรต้องถอดบทเรียนจากวิกฤต COVID-19 ซึ่งเชื่อมโยงกับสุขภาพที่ดีของประชาชน สังคมและโลก รวมถึงให้การสนับสนุนเกษตรกรที่จำเป็นเพื่อรับประกันความมั่นคงด้านอาหารของสหภาพฯ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปนโยบายเกษตรร่วม (Common Agriculture Policy: CAP) ของสหภาพฯ นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อการใช้ที่ดิน ซึ่งจะจัดการกับการใช้ที่ดินที่ไม่ยั่งยืนและเกิดผลกระทบในห่วงโซ่อาหาร การใช้สารอาหาร น้ำและสารเคมี ซึ่งล้วนส่งผลต่อประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารมายังสหภาพฯ ในด้านการผลิตที่ต้องเป็นไปตามแนวปฏิบัติของสหภาพฯ รูปแบบการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ และแนวทางปฏิบัติในการค้าปลีกภายในสหภาพฯ

การวางจำหน่ายในตลาดสหภาพฯ: กระแสความนิยมของสินค้าในตลาดยุโรปจะมุ่งไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายป่า คำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์ ปลอดภัย นวัตกรรม นำกลับมาใช้ซ้ำได้ เป็นต้น บางผลิตภัณฑ์จะไม่สามารถ

วางจำหน่ายในตลาดยุโรปได้ หากไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือไม่เป็นไปตามเงื่อนไข อาทิ ของเล่น ผลิตภัณฑ์ดูแลเด็ก เครื่องสำอาง ผงซักฟอก วัสดุสัมผัสอาหาร เป็นต้น โดย EU Green Deal จะมีผลกับสินค้าต่างๆ อาทิ

(1) **บรรจุภัณฑ์และการออกแบบผลิตภัณฑ์** : EU Green Deal ผลักดันให้มีการปรับปรุงการออกแบบสำหรับการใช้ซ้ำและการรีไซเคิล สร้างเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับบรรจุภัณฑ์ภายใต้ Waste regulation เพื่อจัดการกับบรรจุภัณฑ์ที่ไม่จำเป็นและมากเกินไป รวมถึงปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับ EcoDesign ให้ครอบคลุมผลิตภัณฑ์อื่นๆ นอกเหนือจากผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน ภายในปี 2564 ซึ่งจะกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อความยั่งยืนและมาตรฐานเฉพาะของผลิตภัณฑ์ ที่จะวางจำหน่ายในตลาดสหภาพฯ ให้มีความคงทน ใช้ซ้ำได้ ซ่อมแซมง่าย และไม่เป็นพิษ สามารถปรับปรุง นำกลับมาใช้ใหม่ได้ และประหยัดทรัพยากรและพลังงาน ซึ่งทั้งบรรจุภัณฑ์และการออกแบบผลิตภัณฑ์จะครอบคลุมผลิตภัณฑ์ทั้งหมดที่วางจำหน่ายในตลาดสหภาพฯ ไม่ว่าจะเป็นผลิตในสหภาพฯ หรือนำเข้าจากประเทศที่สาม อาทิ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม แบตเตอรี่ บรรจุภัณฑ์พลาสติก สิ่งทอ การก่อสร้าง และอาหาร

(2) **ฉลากรับรองของผลิตภัณฑ์**: ภายใต้ยุทธศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะ F2F คมธ.ได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับการให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภค กระตุ้นให้ผู้ผลิตปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและสภาพอากาศมากขึ้น และเพื่อประกันความปลอดภัยระดับสูงในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหาร ด้วยการใช้การติดฉลาก (labelling) เป็นเครื่องมือ อาทิ ฉลากสวัสดิภาพสัตว์ ฉลากแหล่งที่มาของวัตถุดิบ สำหรับสินค้าอุปโภคบริโภค ได้มีข้อเสนอให้เพิ่มเติมข้อมูลบนบรรจุภัณฑ์และฉลากเพิ่มเติมเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริโภคในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าอย่างชาญฉลาด ซึ่งผู้ผลิตและผู้ประกอบการจะต้องจัดการกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ของตนให้เป็นไปตามเงื่อนไขของฉลากต่างๆ ซึ่งอาจเป็นทั้งเงื่อนไขบังคับและสมัครใจ แต่ก็จะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการได้

(3) **อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม**: อาทิ โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ตและแล็ปท็อป ภายใต้ Ecodesign Directive ได้กำหนดสิทธิต่างๆ อาทิ การซ่อมแซม การอัปเดตซอฟต์แวร์ การกำกับดูแลเครื่องชาร์จ ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้จะต้องมีทางเลือกให้กับผู้บริโภค การออกแบบและการใช้วัสดุต้องคำนึงถึงการซ่อมแซม การใช้ซ้ำ การกำจัดของเสีย เป็นต้น

(4) **สารเคมี**: ยุทธศาสตร์สารเคมีเพื่อความยั่งยืน ได้กำหนดแนวทางการจัดการสารเคมี และการออกกฎหมายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสัมผัสสารเคมีในผลิตภัณฑ์ กำหนดรูปแบบกฎหมายเกี่ยวกับน้ำ ดินและอากาศ ตลอดจนควบคุมแหล่งที่มาของมลพิษ อาทิ การติดตั้งระบบบำบัดมลพิษในโรงงานอุตสาหกรรมและการจัดการของเสีย นอกจากนี้ แนวโน้มการยกเลิกใช้สารเคมีอันตราย (ในมุมมองของสหภาพฯ) และการปรับลดปริมาณสารเคมีที่สามารถตกค้างในผลิตภัณฑ์ได้จะสร้างข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดของผลิตภัณฑ์และเงื่อนไขด้านบริหารจัดการในการวางจำหน่าย อาทิ ด้านเอกสารข้อมูลโดยละเอียดสำหรับผู้แทนจำหน่าย ข้อมูลบนผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค

(5) **ยานยนต์**: ภายใต้ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนที่ชาญฉลาดและยั่งยืน จะเกี่ยวข้องกับข้อมูลของผู้ผลิตรถยนต์และผู้ให้บริการด้านโครงสร้าง ซึ่งจะถูกนำไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความปลอดภัยและความยั่งยืนของภาคการขนส่ง รวมถึงรูปแบบการขนส่งที่สะอาด อาทิ รถยนต์ไฟฟ้า จะได้รับการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกจากภาครัฐ ด้วยการปรับใช้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับเชื้อเพลิงทางเลือก ในขณะที่รถยนต์ประเภทอื่น เรือและเครื่องบิน จะอยู่ภายใต้มาตรฐานการปล่อยมลพิษที่เข้มงวด และในอนาคต ยานยนต์และชิ้นส่วนที่นำเข้ามาให้สหภาพฯ จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและสารตกค้างอย่างเข้มงวด

การเจรจาการค้า: จากการผลักดันเป้าหมายภายใต้ EU Green Deal โดยเฉพาะเป้าหมายด้านสภาพอากาศ ความยั่งยืนของอาหาร การคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งไม่เฉพาะในสหภาพฯ เท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงประเทศคู่ค้า ทั้งที่มีความตกลงการค้ากับสหภาพฯ อยู่ระหว่างการเจรจาและยังไม่มีความตกลงฯ ซึ่งสหภาพฯ ได้ผลักดันผ่านการเจรจาและความร่วมมือต่างๆ อาทิ ด้านการคุ้มครองพื้นที่ป่า ด้วยการออกระเบียบซึ่งมีผลต่อสินค้าและระบบการผลิตของประเทศคู่ค้า โดยล่าสุดคมธ.ได้ออกแนวปฏิบัติ Code of Conduct ด้านความยั่งยืนของระบบอาหาร (Sustainable food system) เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อาหารให้มีแนวปฏิบัติในการเพิ่มความยั่งยืนของระบบอาหาร ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคที่จะช่วยให้เลือกบริโภคอาหารที่ดีและยั่งยืนได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะครอบคลุมมิติด้านการค้า รวมถึงอยู่ระหว่างการพิจารณาจัดทำร่างข้อเสนอเพิ่มข้อบทใหม่ด้าน “ระบบอาหารที่ยั่งยืน” ในการเจรจาความตกลงการค้าของสหภาพฯ อีกด้วย

แหล่งข้อมูล :

กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ภายใต้ EU Green Deal <http://bit.ly/2YGiOsS>

แผนการดำเนินการ ปี 2564 ของคณะกรรมการยุโรป <https://bit.ly/3oRVvqG>